

รายละเอียดโครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย

คำนิยาม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือ “อีสาน” มีวัฒนธรรมประเพณีที่มีความเป็นมาอย่างยาวนานหนึ่งในวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และนิยมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ “หมอลำ” ซึ่งเป็นรากเหง้าและเป็นพลวัติทางวัฒนธรรมของชาวอีสาน หมอลำเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวอีสาน โดยมีจุดกำเนิดจากการเล่าขานเรื่องราวหรือการสื่อสารระหว่างชุมชน ผ่านการร้องเพลงและการลำเป็นสำคัญ คำว่า “หมอลำ” มาจากคำว่า “หมอ” ซึ่งหมายถึงผู้มีความเชี่ยวชาญ และ “ลำ” ซึ่งหมายถึงการร้องเพลงหรือการเล่าเรื่องเป็นทำนอง หมอลำจึงหมายถึงผู้เชี่ยวชาญในการร้องเพลงและการลำซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการเล่าเรื่องและถ่ายทอดความรู้สึก โดยใช้ทำนองและการลำเป็นสื่อกลาง

แม้ว่า “หมอลำ” จะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทหรือยุคสมัยที่กำลังดำเนินอยู่ในยุคสมัยปัจจุบัน แต่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของหมอลำแบบดั้งเดิมไว้ เช่น การใช้ภาษาอีสาน การเล่าเรื่องราวที่สะท้อนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอีสาน และการแสดงออกถึงการสืบทอดทางศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สืบทอดกันต่อ ๆ มาอย่าง ชำนาญ

ดังนั้น “หมอลำร่วมสมัย” จึงเป็นการผสมผสานระหว่างศิลปะการแสดงพื้นบ้านและความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวของศิลปะพื้นบ้านให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้หมอลำยังคงเป็นศิลปะการแสดงที่มีความนิยมในยุคปัจจุบัน

1. หลักการและเหตุผล

หมอลำเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่มีความสำคัญต่อวัฒนธรรมของชาวอีสาน ซึ่งมีการเล่าขานเรื่องราวผ่านการร้องเพลงและการลำ คำว่า "หมอลำ" มาจากคำว่า "หมอ" หมายถึงผู้เชี่ยวชาญ และ "ลำ" ที่หมายถึงการร้องเพลงหรือการเล่าเรื่องผ่านทำนอง หมอลำสะท้อนถึงการถ่ายทอดความรู้สึกและเรื่องราวให้ผู้ชมเข้าใจง่ายและเพลิดเพลิน แม้ว่าในยุคปัจจุบันผู้คนบางกลุ่มห่างไกลจากศิลปะท้องถิ่น แต่หมอลำยังคงได้รับความนิยมในทุกช่วงวัย ทั้งในภาคอีสานและทั่วประเทศ การอนุรักษ์และส่งเสริมหมอลำในสถานศึกษาและชุมชนจึงสำคัญ เพื่อให้ศิลปะนี้ยังคงอยู่ในสังคมไทย การจัดอบรมและประกวดหมอลำช่วยพัฒนาทักษะและความรู้เกี่ยวกับศิลปะนี้ พร้อมทั้งส่งเสริมความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้หมอลำมีความยั่งยืนในสังคมไทย

การจัดอบรมและประกวดหมอลำร่วมสมัยเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สำคัญในการอนุรักษ์และส่งเสริมหมอลำในยุคปัจจุบัน โดยการปรับปรุงรูปแบบและการแสดงให้สอดคล้องกับกระแสสังคม เช่น การนำเครื่องดนตรีสมัยใหม่มาผสมผสาน หรือการสร้างสรรค์เนื้อหาหมอลำให้เข้ากับชีวิตในปัจจุบัน การอบรมหมอลำร่วมสมัยจะช่วยให้เยาวชนและผู้สนใจได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทั้งในด้านการร้องเพลง การลำ และการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ นอกจากนี้ การประกวดหมอลำร่วมสมัยยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมแสดงศักยภาพที่ดีที่สุด และเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้าร่วมและผู้ชม ซึ่งจะเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในหมอลำมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 เพื่อสร้างเครือข่ายสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพของเยาวชนด้านศิลปะการแสดงหมอลำในสถานศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.3 เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความตระหนักอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนแก่เยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. กลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการเรียนการสอนด้านศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย
จำนวน 15 สถานศึกษา

4. คุณสมบัติของสถานศึกษา

- 4.1 เป็นสถานศึกษาที่อยู่ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 4.2 มีบุคลากรและนักเรียนที่สนใจและมีความสามารถด้านหมอลำ
- 4.3 มีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ

5. รูปการนำเสนอผลงานหมอลำกลอนร่วมสมัย

5.1 หมอลำกลอนร่วมสมัย 1 ทีม ต้องประกอบด้วย นักร้อง 2 คน

5.2 รูปแบบดนตรีประกอบการแสดงคือการใช้อิเล็กทรอนิกส์ประกอบ โดยคณะกรรมการดำเนินงานเป็นผู้รับผิดชอบ

5.3 การนำเสนอผลงานหมอลำกลอนร่วมสมัย ให้ดำเนินการในรูปแบบการแสดงหมอลำกลอนจำนวน 1 ชุดการแสดง โดยประพันธ์ขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินงาน โดยใช้บทกลอนตามแนวคิดของสถานศึกษา

5.4 การนำเสนอผลงานหมอลำกลอนร่วมสมัย ต้องไม่เป็นการแสดงที่ล้อแหลมหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี และไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

6. สถานที่ดำเนินกิจกรรม

จังหวัดขอนแก่น

7. วันที่จัดกิจกรรม

7.1 ประชุมเครือข่ายสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย วันที่ 21 มิถุนายน 2568
ผู้เข้าร่วมผู้แทนคณะผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน

7.2 อบรมเครือข่ายสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย วันที่ 28 – 29 มิถุนายน 2568
ผู้เข้าร่วมตัวแทนอาจารย์/ครู สถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน
ผู้เข้าร่วมตัวแทนนักเรียน สถานศึกษา สถานศึกษาละ 2 คน

7.3 แสดงผลงานเครือข่ายสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย วันที่ 20 กรกฎาคม 2568
ผู้เข้าร่วมตัวแทนอาจารย์/ครู สถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน
ผู้เข้าร่วมตัวแทนนักเรียน สถานศึกษา สถานศึกษาละ 2 คน

8. สิ่งที่จะได้รับ

8.1 เกียรติบัตรเชิดชูเกียรติเครือข่ายสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย

8.2 เกียรติบัตรเชิดชูเกียรติเครือข่ายนักเรียนหมอลำร่วมสมัย

8.2 เกียรติบัตรเชิดชูเกียรติเครือข่ายครูหมอลำร่วมสมัย

สอบถามเพิ่มเติม นายธนวัฒน์ จงใจงาม

โทร 064-1182597

กำหนดการประชุมเครือข่ายความร่วมมือ

โครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย

วันจันทร์ที่ 21 มิถุนายน 2568 เวลา 09.00-15.00 น. ณ อาคารพุทธศิลป์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

09.00 – 09.30 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม
09.30 – 10.00 น.	กล่าวต้อนรับและเปิดการประชุม
10.00 – 10.30 น.	กล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดโครงการ
10.30 - 12.00 น.	ดำเนินการประชุมเครือข่ายความร่วมมือ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 – 15.00 น.	ดำเนินการประชุมเครือข่ายความร่วมมือ (ต่อ)
15.00 น.	เสร็จสิ้นการประชุม

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

โครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย

วันเสาร์ที่ 28 มิถุนายน 2568 ณ โรงแรมเดอะคอนวีเนียนขอนแก่น

08.30 – 10.00 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรม
10.00 – 10.15 น.	พิธีเปิดและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมอบรม
10.15 – 10.45 น.	กิจกรรมนันทนาการ กลุ่มสัมพันธ์
10.45 – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11.00 – 12.00 น.	บรรยายหัวข้อ “หมอลำกลอนประยุกต์” โดย คุณแม่ราตรีศรีวิไล บงศิริพร ศิลปินแห่งชาติ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	ระดมความคิดแบบกลุ่ม หัวข้อ “หมอลำกลอนร่วมสมัย” โดย ชมรมหมอลำกลอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น
15.00 – 15.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.15 – 17.00 น.	ระดมความคิดแบบกลุ่ม นำเสนอแนวคิดการพัฒนาหมอลำร่วมสมัย
17.00 – 18.00 น.	ถอดบทเรียนสรุปกิจกรรมประจำวัน
18.00 – 19.00 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
19.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

โครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย

วันอาทิตย์ที่ 29 มิถุนายน 2568 ณ โรงแรมเดอะคอนวินเนียนขอนแก่น

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรม
09.00 – 12.00 น.	บรรยายหัวข้อ “หมอลำไทยสู่สากล” โดย ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดงอีสานร่วมสมัย
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	ระดมแผนงานการพัฒนาเครือข่าย
14.00 – 14.30 น.	มอบเกียรติบัตร
14.30 – 15.00 น.	พิธีปิดกิจกรรม
15.00 น.	เดินทางกลับ

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

กำหนดการแสดงผลงานศิลปะหมอลำร่วมสมัย

โครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพสถานศึกษาทางศิลปะการแสดงหมอลำร่วมสมัย

วันอาทิตย์ที่ 20 กรกฎาคม 2568 เวลา น. ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

09.00 – 09.30 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม
09.30 – 10.00 น.	พิธีเปิดกิจกรรม
10.00 – 10.30 น.	การแสดงพิเศษต้อนรับผู้เข้าร่วม
10.30 - 12.00 น.	การแสดงผลงานศิลปะหมอลำร่วมสมัยของแต่ละสถานศึกษา
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหาร
13.00 – 16.00 น.	การแสดงผลงานศิลปะหมอลำร่วมสมัยของแต่ละสถานศึกษา (ต่อ)
16.00 – 16.15 น.	มอบเกียรติบัตรแก่คณะกรรมการ เครือข่าย และผู้เข้าร่วม
16.15 – 16.30 น.	พิธีปิดกิจกรรม

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม